

EXERCIM EL NOSTRE DRET A ENSENYAR EN CATALÀ

La recuperació de l'ensenyament en català, llengua pròpia de les Illes Balears, és una conquesta democràtica estretament lligada a l'acabament de la dictadura franquista. La Constitució Espanyola estableix al seu Article 3 que "La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció."

Des de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears a l'any 1983 s'ha anat desenvolupant tota una normativa basada en un ampli consens, com la **Llei de Normalització Lingüística**, aprovada al Parlament el 24 d'abril de 1986, que estableix que el català és llengua oficial a l'ensenyament (Article 17), i que el Govern, **"a fi de fer efectiu el dret a l'ensenyament en llengua catalana, ha d'establir els mitjans necessaris encaminats a fer realitat l'ús normal d'aquest idioma com a vehicle usual en l'àmbit de l'ensenyament en tots els centres docents"**. Així mateix, **"ha de prendre les mesures adequades perquè la llengua catalana sigui emprada progressivament als centres d'ensenyament, a fi de garantir el seu ús com a vehicle d'expressió normal, tant a les actuacions internes com a les externes i a les actuacions i documents administratius."** (Article 22). El **Decret de Mínims**, de 1997, per la seva banda, reforça el caràcter del català com a llengua prioritària a l'ensenyament, establint que la meitat de l'horari escolar s'ha d'impartir en català (Article 10) i que aquest còmput es pot incrementar amb l'aprovació del consell escolar (Article 11). Aquesta normativa ha permès que, de manera progressiva, s'hagi anat recuperant el coneixement i l'ús de la llengua pròpia, especialment pel que fa al món de l'ensenyament.

La recuperació del català en l'àmbit de l'ensenyament ha anat paral·lel a un procés de creixement demogràfic sense precedents. Així, en un context sociològic advers per a l'ús de la llengua catalana, l'impuls d'aquest procés de recuperació ha estat imprescindible per mantenir la cohesió social i garantir la pervivència de la nostra llengua. I a hores d'ara és encara necessari mantenir aquest esforç ja que, molt sovint, l'escola és l'únic àmbit on molts nins i nines tenen l'oportunitat de poder aprendre i usar la nostra llengua. L'ensenyament en català, imprescindible per garantir que l'alumnat domini la nostra llengua en acabar l'ensenyament obligatori (Article 20 de la LNL), va estretament lligat, lògicament, al dret de l'ensenyant a impartir-hi les classes.

Per primera vegada des del franquisme, emperò, la promulgació del Tractament Integrat de Llengües (**TIL**) imposa als docents de les Balears l'obligació de fer classe en llengües diferents de la pròpia del territori, situació que no es produeix a les comunitats autònomes on la llengua pròpia és el castellà.

La imposició d'ensenyar en anglès es disfressa de modernitat i de resposta a les necessitats del mercat laboral però, com ja s'ha denunciat, s'introdueix amb un projecte totalment improvisat que no té en compte ni la capacitat actual de la major part de l'alumnat per seguir una matèria en anglès ni la manca de docents preparats per dur-ho a terme. Això, ja de per si és suficient per produir frustració i fracàs. Però, a més, la imposició ens està duent a nous i diferents problemes com la rebaixa dels continguts de les matèries per poder-les fer en anglès; l'absència d'un programa específic de suport als alumnes amb Necessitats Especials de Suport Educatiu; manca de professorat per fer desdoblaments amb la consegüent massificació de grups; pèrdua de referents lingüístics en l'àrea d'anglès en haver de fer aquestes classes també docents que fan altres àrees o cursos en català; absència d'auxiliars de conversa en la majoria de centres i en aquells on n'hi ha, hi siguin per poques hores; absència d'aules preparades amb equipaments multimèdia com pissarres digitals que faciliten la tasca del professorat en aquestes matèries; impossibilitat de decidir als centres la introducció de l'aprenentatge de matèries no lingüístiques en anglès de manera gradual; dificultat de mantenir un projecte TIL estable amb els requisits que imposa degut a la inestabilitat de les plantilles a molts centres i al fet que els interessos polítics pesin més que la realitat d'escoles i instituts.

Que el govern no ens vulgui enganyar: fer classes mig en anglès i mig en català no respon al que s'entén per ensenyament d'una matèria no lingüística en anglès. Nosaltres reivindicam un ensenyament de qualitat de la tercera llengua que només podrà estar lligat a una millora general de les condicions del sistema educatiu. De la mateixa manera exigim que qualsevol proposta de millora de l'ensenyament de la tercera llengua estigui basada en criteris pedagògics i no en decisions purament polítiques.

I són aquestes decisions purament polítiques les que ens situen davant un desgavell pedagògic dins els centres, que va més enllà de la impossibilitat d'aplicar amb èxit l'ensenyament d'una tercera llengua.

Quant a la introducció de més hores de castellà, sense cap justificació pedagògica vists els resultats de cursos anteriors publicats per la pròpia Conselleria d'Educació, els centres d'infantil i primària s'han vist davant la disjuntiva de: o bé perdre el referent lingüístic que s'ha vengut aplicant amb èxit els darrers anys, o bé en un intent de respectar persona-llengua s'ha perdut la figura del tutor com a referent, amb la importància que aquesta figura té a edats tan primerenques. Aquest fet s'agreuja a l'educació infantil: infants de tres anys que just han iniciat la seva adaptació a l'entorn escolar veuen entrar i sortir de l'aula mestres diferents dificultant i molt l'adquisició d'una seguretat afectiva i emocional bàsica per a un posterior aprenentatge. A secundària tampoc es respecta el referent lingüístic de manera que professorat que enguany imparteixi en castellà, el curs que ve pot haver de fer-ho en català al mateix grup.

I, a més a més, l'obligatorietat d'ensenyar un terç de les matèries en castellà i reduir a un terç les que es fan en català, fa impossible que els alumnes adquireixin els coneixements suficients de català, degut a la influència d'un entorn dominat per la presència del castellà (entreteniment, mitjans de comunicació, comerços, etc.). A més, com hem dit, amb el model lingüístic anterior al TIL els nostres alumnes ja obtenien un competència semblant entre català i castellà.

Els suports, així com es venien aplicant els darrers anys als centres d'infantil i primària, també s'ha vist greument alterat: mestres de suport que han d'impartir assignatures; infants amb necessitats que reben menys suport i no poden seguir amb normalitat el dia a dia de l'aula; desdoblaments que s'han deixat de fer per manca de professorat... A l'educació secundària l'alumnat amb necessitats educatives especials integrat dins els cursos d'ESO amb adaptacions curriculars significatives, o bé ha de fer i ser avaluat en assignatures en anglès o bé ha de ser exclòs de l'aplicació del TIL i per tant també del seu grup classe, perdent tota integració i cohesió social.

I perquè no volem tenir un professorat desbordat, angoixat, que no sàpiga com aplicar aquest nefast projecte: que no sàpiga quina llengua vehicular ha de prevaldre a l'aula, si la de la matèria en concret o aquella que faciliti un millor enteniment i aprenentatge de l'alumnat; que no sàpiga com encarar les avaluacions ni quins criteris ha de valorar, si els referits a les competències lingüístiques o els de la matèria en concret; que es trobi amb llibres en una llengua quan l'assignatura s'ha d'impartir en una altra diferent...

Per tot això, per responsabilitat i per coherència pedagògica, perquè no volem fer experiments amb els nostres alumnes, per garantir que els nostres alumnes aprenguin català, perquè sabem que aquesta és l'única forma de garantir la cohesió social, perquè no creim en projectes imposats i no consensuats, i perquè no estam disposats a renunciar a un dret fonamental i universal com és el dret a ensenyar en la nostra llengua,

MANIFESTAM QUE CONTINUAREM ENSENYANT EN CATALÀ.

Així mateix, davant qualsevol mesura repressiva que pogués emprendre l'Administració,

ENS COMPROMETEM A MANTENIR-NOS UNITS EN EL SUPORT I LA DEFENSA DELS NOSTRES COMPANYS I COMPANYYES QUE EXERCEIXIN AQUEST DRET.